

Confucius

Confucius

คนร้อยจ้าวพวก

นางเคยกัศยสวณบุตร

สารบัญ

เรื่องย่อ	๓
สุภาวดีขงจื้อ	๑๓
คนร้อยจำพวก	๓๒
เรื่อง นางเคงเกียงสอนบุตร	๓๕
แปลคำในบทที่หก ลั่นข้อความแต่เพียงนี้.	๔๒

เรื่องย่อ

สุภาสิตขงจื้อ ซึ่งพระอมรโมลี สถิต ณ วัดราชบูรณ
แปลไว้เมื่อ พ.ศ.๒๓๖๙ เรื่องหนึ่ง กับ**เรื่องนางเคงเกียงสอนบุตร**
ซึ่งในบานแพนกาจดไว้ว่า “เป็นของพระยาศรีสุนทรโวหารคัดไว้” อีก
เรื่องหนังสือสองเรื่องนี้ เป็นเรื่องขนาดเล็ก สมควรจะรวมกันได้
และในต้นฉบับสุภาสิตขงจื้อ ยังมี**เรื่องคนร้อยจำพวกจดไว้**อีก
เรื่องหนึ่ง แม้จะไม่ใช่ว่าเรื่องเกี่ยวกับสุภาสิตขงจื้อ แต่ถ้าจะทิ้งเสียก็
เสียดาย เพื่อรักษาสำนวนและความคิดของเก่า จึงได้คัดมารวมไว้
ในที่นี้ด้วย

ซึ่งทั้งสามเรื่องมีลักษณะเนื้อหาที่เป็นคติ สอนให้กตัญญู
ต่อผู้มีพระคุณ สอนให้ตั้งตนให้เป็นคนดี และอย่างอื่น อันเป็น
ประโยชน์แก่ผู้ที่ได้อ่านแล้วไตร่ตรองนำไปปฏิบัติตาม

การพิมพ์สุภาสิตขงจื้อครั้งนี้ เห็นควรเล่าประวัติของท่าน
ไว้ ณ ที่นี้สักเล็กน้อย เท่าที่จะมีโอกาสดั้นหามาเล่าได้ คือ

ขงจื้อเกิดเมื่อก่อน พ.ศ. ๘ ปี และถึงแก่กรรมเมื่อ พ.ศ. ๖๕
ตำบลที่เกิดเป็นหมู่บ้านน้อยแห่งหนึ่ง ซึ่งในปัจจุบันอยู่ทางตะวันตก

ของมณฑลซัวต้ง (ซานตง) ในประเทศจีน แต่ในสมัยขงจื้อเรียกว่า เมืองล่อ ในยุคก่อนขงจื้อเกิด ย้อนขึ้นไปจนสมัยดึกดำบรรพ์ พงศาวดารจีนกล่าวว่า มีกษัตริย์อยู่ ๓ องค์ ที่ทรงปกครองอาณา ประชากรราษฎรได้รับความร่มเย็นเป็นสุขานติสุข คือ เจี้ยวเต้ ชุ่นเต้ และอู๋เต้ อู๋เต้นั้นเมื่อครั้งยังไม่ได้เป็นกษัตริย์ได้รับหน้าที่เป็นแม่กอง ออกไปกำกับการทدنน้ำ เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำไหลล้นท่วมแผ่นดิน ให้ เป็นที่เดือดร้อนแก่ราษฎร อู๋เต้ได้ตั้งความเพียรกำกับการทدنน้ำนี้ ถึง ๘ ปีจึงสำเร็จ ระหว่างนั้นอู๋เต้เคยเดินผ่านหน้าบ้านของตนถึง ๓ ครั้ง แต่เพื่อรักษาหน้าที่อย่างเคร่งครัด อู๋เต้ไม่เคยแวะเข้าไป เยี่ยมบ้านแม้แต่ครั้งเดียว อู๋เต้เป็นปฐมกษัตริย์ในราชวงศ์แฮ่ ซึ่ง พงศาวดารจีนนับเป็นราชวงศ์แรก เพราะกษัตริย์แต่ก่อนๆ นั้นไม่มีการสืบสันตติวงศ์ เมื่อพระเจ้าแผ่นดินทรงเห็นผู้ใดมีความสามารถ ที่จะปกครองบ้านเมือง ให้ราษฎรได้รับความร่มเย็นเป็นสุขได้แล้ว ก็ทรงเลือกผู้นั้นเป็นทายาทสืบกษัตริย์ต่อจากพระองค์ หาได้ ทรงเลือกโอรสหรือเจ้านายในราชวงศ์องค์ใดขึ้นเป็นทายาทไม่ เพิ่ง จะมีการสืบสันตติวงศ์เป็นครั้งแรกในสมัยพระเจ้าอู๋เต้ (เรื่องตอนนี้ มีแจ้งอยู่ในหนังสือโคเกกตอนปลาย)

ต่อมากษัตริย์ในราชวงศ์แฮ่องค์หลังๆ ประพฤติพระองค์ เหลวไหล ทำให้ประชากรราษฎรเสื่อมความเคารพนับถือลงเป็นลำดับ ในที่สุดองค์สุดท้ายเลยเสียแผ่นดินแก่ขุนนางชื่อถ่าง ซึ่งเป็น ปฐมกษัตริย์ในราชวงศ์เลียง นับเป็นราชวงศ์ที่ ๒ ในพงศาวดารจีน

กษัตริย์ในราชวงศ์นี้ก็เช่นเดียวกันกับราชวงศ์แฮ่ คือ กษัตริย์องค์
หลังๆ มีลักษณะโลเลเลอะเทอะ จนถึงองค์สุดท้ายคือติวอ่องเป็น
กษัตริย์ที่ทารุณร้ายกาจมาก แต่ที่ติวอ่องยังคงเป็นกษัตริย์อยู่ได้
ต่อมา ราษฎรไม่ทำการกระด้างกระเดื่องขึ้น ก็ด้วยปรีชาญาณของ
จิวกังอำมาตย์ผู้ใหญ่คนหนึ่ง ซึ่งภายหลังได้นามว่าพระเจ้าบุนอ่อง
ท่านผู้นี้มีอำนาจสิทธิขาดปกครองประเทศไว้ได้ตั้งสองในสามส่วน
ที่บุนอ่องยังไม่ถอดถอนพระเจ้าติวอ่องออกเสียจากราชสมบัติ
ก็เพราะเห็นว่าอาณาประชาราษฎร์ยังไม่พร้อมที่จะทำการ
เปลี่ยนแปลงเช่นนั้น พงศาวดารจีนกล่าวว่า ในอาณาเขตที่บุนอ่อง
มีอำนาจปกครองโดยสิทธิขาดนั้น ประชาชนได้รับความร่มเย็นเป็น
สุขสมบูรณ์ซึ่ง “ชาวนาเสียภาษีอากรเป็นพิกัดอัตรา เก้าชักหนึ่ง
ลูกหลานข้าราชการก็ได้รับบำเหน็จบำนาญ ใครผ่านด่านและ
ตลาดก็ไม่ต้องเสียค่าอากรขนอนตลาด เพียงแต่ถูกเจ้าหน้าที่
ชักถามบ้างเท่านั้น บ่อและทำนบกั้นสัตว์น้ำ ใครจะจับจะทำก็
ไม่ต้องเสียภาษีอากร ใครทำผิดคิดร้าย ความผิดก็ไม่พัวพันไปถึง
ลูกหลานว่านเครือ ชายม่ายหญิงม่ายที่ครองตัวเป็นโสดจนแก่เฒ่า
คนโสดที่อยู่จนแก่เฒ่าไม่มีลูกเต้า เด็กที่กำลังฟ่อ คนสี่จำพวกนี้
นับว่าเป็นมนุษย์อนาถา ก็ไม่เดือดร้อนถึงร้องไห้ ทั้งนี้เพราะบุนอ่อง
ปกครองดังพ่อปกครองลูก ปกแผ่คุณบารมีเป็นที่ร่มเย็นไปทั่ว” มี
เรื่องเล่าไว้ในที่หนึ่งถึงเจ้าผู้ครองแคว้นองค์หนึ่งในสมัยหลัง ไล่ที่
ราษฎรเพื่อทำเป็นป่าหวงห้ามสำหรับล่าสัตว์ส่วนตัว เจ้าผู้ครอง